

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΤΡΙΝΗΣ
ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
Βουλευτής Ηλείας

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Ν. Δένδια

Θέμα: Εξοπλιστικά προγράμματα για την ενίσχυση του Στρατού Ξηράς

Κύριε Υπουργέ,

Έχετε επανειλημμένα εξαγγείλει ότι σχεδιάζετε τις Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας μας σύμφωνα με την «Ατζέντα 2030». Ωστόσο, εγείρονται σοβαρά ερωτήματα, καθώς κυρίως ο Στρατός Ξηράς (ΣΞ), σε αντιδιαστολή με τους άλλους κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων, Πολεμική Αεροπορία (ΠΑ) και Πολεμικό Ναυτικό (ΠΝ), δεν έχει ενισχυθεί ουσιαστικά κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησής σας. Επιπλέον, δεν διαφαίνεται ότι θα ενισχυθεί επαρκώς ούτε τα επόμενα χρόνια, όπως ισχυρίζεστε. Αυτό τεκμηριώνεται από τον περιορισμένο αριθμό περιφερειακών εξοπλιστικών προγραμμάτων που έχουν εγκριθεί για τον ΣΞ, καθώς και από τα ελάχιστα κύρια προγράμματα που βρίσκονται σε υλοποίηση, χωρίς σαφή εικόνα για την πρόοδό τους.

Μέσα σε αυτό το θολό τοπίο, πληθώρα δημοσιευμάτων σε μέσα ενημέρωσης αναδεικνύουν το γεγονός, ότι επί μακρόν δεν έχει προχωρήσει η σύνταξη του Μακροπρόθεσμου Προγραμματισμού Αμυντικών Εξοπλισμών (ΜΠΑΕ) και του Κυλιόμενου Προγραμματισμού Συμβάσεων Στρατιωτικών Εξοπλισμών (ΚΠΣΣΕ), όπως προβλέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 144 και 145 του ν. 4782/2021, τον οποίο εσείς φέρατε στη Βουλή. Συνεπώς, δεν υπάρχει σαφής και ολοκληρωμένη εικόνα για τα εξοπλιστικά του ΣΞ, ούτε για τους τομείς που προτίθεστε να ενισχύσετε.

Το αποτέλεσμα είναι ότι μέχρι το 2030 ο ΣΞ ενδέχεται να παραμείνει ένας στρατός ξεπερασμένης γενιάς, με παρωχημένα οπλικά συστήματα και μέσα ηλικίας άνω των 50-60 ετών, τη στιγμή που οι υπόλοιποι ευρωπαϊκοί και νατοϊκοί στρατοί θα βρίσκονται σε ανώτερο επίπεδο.

Ενδεικτικά, παρατίθενται τα ακόλουθα σημαντικά προβλήματα ανά τομέα:

1. **Αρματικό δυναμικό:** Τα άρματα μάχης Leopard 1A5, θα έχουν φτάσει στα 55 έτη από την ημερομηνία κατασκευής τους και τα 40-43 έτη από την ημερομηνία του τελευταίου εκσυγχρονισμού τους, ενώ τα άρματα μάχης M-48 A5 MOLF, που βρίσκονται κυρίως σε μεγάλα νησιά του ανατολικού Αιγαίου, θα έχουν φτάσει στα 70 έτη και τα 40 έτη από την τελευταία αναβάθμισή τους. Δηλαδή, συνολικά περίπου τα 2/3 των ελληνικών αρμάτων μάχης θα είναι παρωχημένα και πολύ παλαιά, ενώ κρίσιμο θέμα αποτελεί μέχρι σήμερα η μη προμήθεια σύγχρονων συστημάτων αυτοπροστασίας για τα νεότερα άρματα μάχης Leopard 2HEL και 2A4.

2. Συστήματα πυροβολικού μάχης-πυραυλικά συστήματα-αντιαεροπορικά συστήματα προστασίας του ΣΞ: Η ηλικία των περισσότερων αυτοκινούμενων πυροβόλων του ΕΣ ξεπερνά σήμερα τα 30-40 έτη και είναι επιτακτική ανάγκη η ανανέωση ή αναβάθμισή τους. Επίσης, τα παλαιά αντιαεροπορικά συστήματα ρωσικού τύπου SA-8 Gecko OSAK που χρησιμοποιούνται στα νησιά του Αν. Αιγαίου είναι χαμηλής επιχειρησιακής αξίας και δεν δύνανται να αντιμετωπίσουν απειλές από πολεμικά αεροσκάφη 4^{ης} και 5^{ης} γενιάς, καθώς και από επιθετικά UAV's. Ενθαρρυντική είναι μόνο η έγκριση της αναβάθμισης μέρους των πυραυλικών αμερικανικών συστημάτων MLRS και των ρωσικών RM-70, αλλά δεν έχει φανεί μέχρι σήμερα η πρόοδος υλοποίησης των προγραμμάτων αυτών, ούτε γνωρίζουμε εάν προχώρησαν και σε ποιο βαθμό.

3. Πεζικό – Μηχανοκίνητο Πεζικό: Ο μεγάλος αριθμός των ΤΟΜΠ Μ113Α1/Α2 που διαθέτει το ελληνικό μηχανοκίνητο πεζικό, προκειμένου να μπορεί να κινηθεί με ασφάλεια στο πεδίο της μάχης ή να δύναται να ακολουθήσει σύγχρονα άρματα μάχης ή να κινηθεί με επιχειρησιακές αξιώσεις προς τους αντικειμενικούς σκοπούς, αγγίζει πλέον τα 55-60 έτη. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την αναποτελεσματική τους θωράκιση, δεν τα καθιστά επιχειρησιακά στο βαθμό που απαιτούν οι σύγχρονες ανάγκες του συμβατικού πολέμου. Παρόμοια είναι και η κατάσταση των ΤΟΜΠ ΛΕΩΝΙΔΑΣ Ι και ΙΙ, τα οποία το 2030 θα έχουν φτάσει τα 40 έτη. Μια μικρή τόνωση στον τομέα αυτό αποτελούν τα παραληφθέντα τροχοφόρα Μ1117 Guardian, αλλά θα χρησιμοποιηθούν κυρίως ως οχήματα αναγνωρίσεως – ασφάλειας, διότι δε διαθέτουν ερπύστρια, επομένως δεν μπορούν να αναλάβουν τις αποστολές των ΤΟΜΠ. Επίσης, τα ΤΟΜΑ ΜURDER 1Α3 που αντικατέστησαν τα ισάριθμα BMP-1 που δόθηκαν στην Ουκρανία, δεν είναι αρκετά σε αριθμό για να αντιμετωπιστεί οποιοδήποτε επιχειρησιακό πρόβλημα δημιουργείται από την έλλειψη σύγχρονων ή αναβαθμισμένων ΤΟΜΠ.

4. Επιθετικά – Μεταφορικά Ελικόπτερα της Αεροπορίας Στρατού: Σύμφωνα με διακρατική σύμβαση που υπεγράφη με το Ισραήλ τον Απρίλιο του 2023, έπρεπε να είχε ξεκινήσει η περιορισμένη αναβάθμιση των παλαιότερων ΕΕ/Π Apache ΑΗ-64Α, τα οποία έδρευαν στη βάση τους στο Στεφανοβίκειο. Μέχρι σήμερα, δεν γνωρίζουμε ούτε ποια είναι η κατάσταση των ελικοπτέρων αυτών μετά την πλημύρα Daniel, ούτε με το υπόψη πρόγραμμα τι έχει συμβεί, ούτε τι συμβαίνει με τη βάση στο Στεφανοβίκειο και εάν θα ξαναχρησιμοποιηθεί ή ποιος είναι ο σχεδιασμός του Υπουργείου για τη δημιουργία νέας ή όχι βάσης, προκειμένου τα ελικόπτερα να καταστούν ξανά επιχειρησιακά. Επίσης, από τον Ιούλιο 2022 έχετε εγκρίνει, σε συνεργασία με την εταιρεία Boeing, την αγορά 10 νέων μεταφορικών ελικοπτέρων Chinook CH-47F, την αναβάθμιση άλλων 10 μεταχειρισμένων ελικοπτέρων Chinook CH-47D στην έκδοση F. Επιπρόσθετα, από όσο έγινε γνωστό στάλθηκε LOR για αγορά άλλων 10 νέων Επιθετικών Ελικοπτέρων Apache ΑΗ-64Ε νέας διαμόρφωσης Ε και παράλληλα για να πραγματοποιηθεί η αναβάθμιση των 9 υπαρχόντων Επιθ. Ελικοπτέρων Apache ΑΗ-64D ομοίως σε νέα διαμόρφωση Ε. Από τα παραπάνω όμως προγράμματα τίποτα δεν έχει φανεί στον ορίζοντα να πραγματοποιείται. Θέμα βέβαια ζωτικής σημασίας είναι και το γεγονός, ότι δεν υφίσταται σήμερα επιχειρησιακή βάση ελικοπτέρων για την 1^η ΤΑΞΑΣ, με αποτέλεσμα η επιχειρησιακή αξία - διαθεσιμότητα της Αεροπορίας Στρατού να έχει μειωθεί σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

5. Ταξιαρχία Πεζοναυτών: Πρόσφατα, το τουρκικό Υπουργείο Άμυνας ανακοίνωσε τη συγκρότηση μιας ακόμη Ταξιαρχίας ΠΖΝ (2.500-3.000 άτομα), με έδρα το Ακσάζ, έναντι της Ρόδου και με προσανατολισμό το νότιο Αιγαίο και την Κύπρο. Είναι σαφές, λοιπόν,

ότι το δόγμα της Τουρκίας αλλάζει και γίνεται περισσότερο επιθετικό, οπότε τίθεται το ερώτημα σχετικά με την κατάσταση και την επιχειρησιακή ετοιμότητα της ελληνικής Ταξιαρχίας ΠΖΝ (ΤΑΞΠΝ), προκειμένου να δύναται να ενισχύσει οποιαδήποτε προσβαλλόμενη νήσο, εάν απαιτηθεί, ενώ προκύπτει ένας προβληματισμός αναφορικά με την επάρκεια του εξοπλισμού της, των πλωτών μέσων και την προμήθεια νέων αμφίβιων τεθωρακισμένων οχημάτων και την εν γένει επιχειρησιακή αναβάθμισή της.

6. Φορητός οπλισμός – νέα τυφέκια για το Στρατό Ξηράς: Είναι γνωστό ότι τα περισσότερα κράτη της Συμμαχίας έχουν υιοθετήσει από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 το διαμέτρημα των 5,56 χιλ. αντί του διαμετρήματος των 7,62 χιλ που χρησιμοποιείται από τον ΕΣ μέχρι σήμερα. Επίσης, σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία, έχει διαπιστωθεί ότι ο φορητός οπλισμός μετά από συνεχή και εντατική χρήση μιας 20ετίας απαξιώνεται κάτι που σημαίνει ότι η σειρά τυφεκίων HK G3A3-A4 των 7,62 χιλ. που χρησιμοποιείται ακόμη μαζικά από το 1990 έχει ξεπεράσει ή προσεγγίζει το ωφέλιμο όριο ζωής της. Μόνο οι Ειδικές Δυνάμεις έχουν αλλάξει διαμέτρημα και έχουν εξοπλισθεί με νεότερο φορητό οπλισμό των 5,56 χιλ. Θεωρούμε, λοιπόν, απαραίτητο να εξετασθεί άμεσα η ανάγκη σχεδίασης - κατασκευής νέου φορητού οπλισμού για τον ΕΣ, ιδιαίτερα από την Εγχώρια Αμυντική Βιομηχανία (ΕΑΒΙ), προκειμένου έως το 2030 να έχει αντικατασταθεί στο σύνολό του με το νέο διαμέτρημα των 5,56 χιλ, ώστε να συμβαδίζουμε και με τα standards της συμμαχίας. Προγράμματα που είχαν ξεκινήσει να συζητιούνται τα τελευταία χρόνια έχουν εγκαταλειφτεί και δεν υπήρξε καμία εξέλιξη.

7. Οχήματα γενικής χρήσεως- διοικητικά – ασθενοφόρα – μεταφορικά οχήματα: Τα υπάρχοντα οχήματα του ΣΞ ξεπερνούν την ηλικία των 40 ετών, ενώ έχοντας φθάσει στο τέλος του χρόνου ζωής τους δεν πληρούν τις προϋποθέσεις ασφάλειας-θωράκισης και προστασίας του προσωπικού, όπως καθορίζουν τα standards της συμμαχίας, ενώ μετά δυσκολίας καλύπτονται οι ανάγκες σε μεταφορές καυσίμων, πυρομαχικών κλπ. Δεδομένου ότι, όλοι οι τύποι οχημάτων και η πανσπερμία τους δεν αποτελούν στο ελάχιστο σύγχρονη τεχνολογία, πόσο μάλλον τεχνολογία μέλλοντος, αιχμής και καινοτομίας, ενώ η χρήση των εν λόγω οχημάτων εγκυμονεί σε καθημερινή βάση κινδύνους για τους οδηγούς και το επιβαίνον προσωπικό, προωθείται ξεχωριστή ερώτηση προς κάλυψη του θέματος των οχημάτων γενικής χρήσεως.

8. Νέες στολές μάχης παραλλαγής-προστατευτικός εξοπλισμός του προσωπικού: Είναι γνωστό από δημοσιεύματα ότι επιλέχθηκε το τελικό σχέδιο και ο τύπος της νέας στολής παραλλαγής μάχης για το ΣΞ, δεν είναι γνωστό όμως εάν το πρόγραμμα αντικατάστασης των υφιστάμενων στολών αφορά όλο το προσωπικό του ΕΣ και ποιος είναι ο σχεδιασμός σας, προκειμένου να καλυφθούν όλες οι ανάγκες αφού μέχρι τώρα, μόνο ορισμένες μονάδες των ειδικών δυνάμεων παρέλαβαν αυτές τις στολές νέου τύπου παραλλαγής. Επίσης, κρίσιμο θέμα αποτελεί για ένα στρατό η ύπαρξη του απαραίτητου προστατευτικού εξοπλισμού του προσωπικού και ιδιαίτερα τα αντιβαλλιστικά κράνη, τα αλεξίσφαιρα γιλέκα και οι νέες εξαρτήσεις μάχης. Μέχρι σήμερα, έχουν γίνει κάποια βήματα στο να καλυφθούν οι μονάδες του ΣΞ της πρώτης γραμμής κυρίως με αντιβαλλιστικά κράνη.

Δεδομένου ότι δεν έχετε καταρτίσει μέχρι σήμερα ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εξοπλισμών, δηλ. το ΜΠΑΕ και το ΚΠΣΣΕ, αλλά προχωράτε επιλεκτικά σε σύναψη συμβάσεων και προγραμμάτων που δεν δίνουν ολοκληρωμένες λύσεις στα θέματα του ΣΞ,

Δεδομένου ότι η πλειονότητα των υπαρχόντων κύριων οπλικών συστημάτων και συστημάτων πυρός, αρμάτων μάχης, Επιθετικών Ελικοπτέρων, ΤΟΜΠ, ΤΟΜΑ που διαθέτει σήμερα ο ΣΞ θα έχει ξεπεράσει την 50ετία μέχρι το 2030, οπότε μέχρι τότε εάν δεν αναβαθμισθεί ή δεν αντικατασταθεί θα έχει χαθεί και το μεγαλύτερο μέρος της επιχειρησιακής της αξίας,

Δεδομένου ότι ο ΣΞ διαφαίνεται να υστερεί σημαντικά το 2030 και δε θα βρίσκεται στο επίπεδο των άλλων Στρατών της Συμμαχίας, μόνο εάν καταβληθούν συντονισμένες προσπάθειες με ολοκληρωμένα προγράμματα, εντός κρίσιμων χρονικών πλαισίων,

Δεδομένου ότι μέχρι σήμερα δεν έχετε ενεργοποιήσει την ΕΑΒΙ, προκειμένου να αναλάβει πολλά προγράμματα που θα βοηθήσουν ουσιαστικά τον ΕΣ να ανέλθει στο επίπεδο που απαιτείται, αναπτύσσοντας παράλληλα μια αυτάρκεια και αυτονομία σε υλικά και μέσα με τη συντήρηση και την αναβάθμισή τους,

Δεδομένου ότι όλοι οι παραπάνω κρίσιμοι τομείς του ΕΣ εδώ και πολλά χρόνια έχουν μείνει στάσιμοι, με τη διαθεσιμότητα των μέσων και του προσωπικού συνεχώς να επιδεινώνεται, εκτιμάται ότι, εάν δεν συνειδητοποιήσει η κυβέρνηση και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας κυρίως, το μέγεθος του προβλήματος, τότε είναι πολύ πιθανό νωρίτερα από το 2030 να βρεθούμε προ δυσάρεστων εκπλήξεων αναφορικά με την μαχητική ικανότητα του ΣΞ και μάλιστα σε συγκριτικό με την απειλή επίπεδο,

ΕΡΩΤΑΤΑΙ Ο κ. ΥΠΟΥΡΓΟΣ

1. Προτίθεστε να καταρτίσετε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εξοπλισμών για το ΣΞ, όπως προβλέπει ο σχετικός νόμος ν.4782/21 και να το καταθέσετε στη βουλή, προκειμένου να αρθούν τα καίρια θέματα που αντιμετωπίζει ο ΕΣ κατά όπλο και κρίσιμο τομέα;
2. Ποια είναι τα εν δυνάμει προγράμματα ενίσχυσης του ΣΞ που έχουν καταρτισθεί; Ποια έχουν εγκριθεί για χρηματοδότηση; Ποια εκ των εγκεκριμένων έχουν δρομολογηθεί για υλοποίηση; Ποια εκ των τελευταίων έχουν συμβασιοποιηθεί και ποια είναι στη φάση υλοποίησής τους;
3. Προτίθεστε να προβείτε στον εκσυγχρονισμό του ΣΞ, που απαιτείται για την πλειονότητα των οπλικών συστημάτων του και μέσων και με ποια προτεραιοποίηση;
4. Προτίθεστε, σε αυτή την προσπάθεια, να ενεργοποιήσετε την ΕΑΒΙ και σε ποιους τομείς;
5. Υφίσταται καταρτισμένο πρόγραμμα ή έστω πρόθεση για να εκσυγχρονίσετε ή να προβείτε σε αντικατάσταση των παλαιότερων αρμάτων μάχης M-48 A5 MOLF, Leopard 1A5 και να αυξήσετε την αυτοπροστασία των νεότερων αρμάτων μάχης Leopard 2HEL και 2A4;
6. Υφίσταται καταρτισμένο πρόγραμμα ή έστω πρόθεση να εκσυγχρονίσετε ή να προβείτε στην αντικατάσταση μέρους των αυτοκινούμενων πυροβόλων του πυροβολικού μάχης, καθώς και των αντιαεροπορικών συστημάτων SA-8 Gecko OSAK;
7. Στο Πεζικό και στο Μηχανοκίνητο Πεζικό, τι σχεδιάζετε να πράξετε όσον αφορά στα παλαιά και σε μεγάλο αριθμό ΤΟΜΠ M-113 A1/2, αλλά και τα ΛΕΩΝΙΔΑΣ Ι και ΙΙ;
8. Τι συμβαίνει με την 1^η ΤΑΞΑΣ μετά την καταστροφή της Βάσης της από την κακοκαιρία Daniel στο Στεφανοβίκειο; Έχει δρομολογηθεί η αποκατάσταση της λειτουργίας της ή όχι; Θα δημιουργηθεί ή όχι νέα Βάση Ελικοπτέρων και που; Γιατί

- ακόμα δεν έχουν αντιμετωπισθεί τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί στην 1^η ΤΑΞΑΣ; Πως σχεδιάζετε να ενεργήσετε για να επανέλθει το κρίσιμο αυτό τμήμα της Αεροπορίας Στρατού και των ΕΔ της χώρας στην ανάλογη επιχειρησιακή του ετοιμότητα; Ποια εξοπλιστικά προγράμματα έχουν σχεδιαστεί για την Αεροπορία Στρατού συνολικά και σε ποια φάση υλοποίησής τους βρίσκονται;
9. Προτίθεστε να επανεξετάσετε συνολικά την επιχειρησιακή κατάσταση της Ταξιαρχίας Πεζοναυτών και των αναγκαίων μέσων που απαιτούνται, ώστε να αυξηθεί η ασφάλεια του προσωπικού και να αυξηθεί η ευελιξία και αποτελεσματικότητα εκτέλεσης αμφίβιων επιχειρήσεων από τη χώρα μας έως το 2030;
 10. Με τι είδους φορητό οπλισμό και ατομικό εξοπλισμό σχεδιάζετε τον ΕΣ του 2030;
 11. Τι προτίθεστε να πράξετε για την αύξηση της ασφάλειας του προσωπικού, ιδιαίτερα σε περίοδο επιχειρήσεων ώστε αυτό να διαθέτει νέες στολές παραλλαγής, αντιβαλλιστικά κράνη, αλεξίσφαιρα γιλέκα και τις νέες εξαρτήσεις μάχης;
 12. Τι πράττετε ή/και τι προτίθεστε να πράξετε ώστε να δώσετε συνολικά ολοκληρωμένες λύσεις στα θέματα του ΣΞ, ώστε να υλοποιήσετε την «Ατζέντα του 2030»;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Μιχάλης Κατρίνης